

TBC : 14/17/ET

Booklet Sr. No. 140477

Roll No.

--	--	--	--	--	--	--

SANSKRIT
PAPER II

Time Allowed : 1 $\frac{1}{4}$ Hours]

[Maximum Marks : 100

Instruction for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page. Do not write anything else on the Test Booklet except in the space provided for rough work.
2. This paper consists of *fifty* (50) multiple-choice type of questions. *All* questions carry equal marks.
3. At the commencement of the examination, the question booklet will be given to you. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as below :
 - (i) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal and do not accept an open booklet.
 - (ii) Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to pages/questions missing or duplicate or not in serial order or any other discrepancy should be got replaced immediately by a correct booklet from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given.
4. Each item has four alternatives response marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item completely with **Blue/Black ball point pen** as shown below. H.B. Pencil should not be used in blackening the circle to indicate responses on the answer sheet.

Example : (A) (B) (C) (D) Where (B) is correct response.
5. Your responses to the each item are to be indicated in the **OMR** Sheet provided to you only. If you mark your response at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough work is to be done in the end of this booklet.
8. **If you write your Name, Roll Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclosed your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, such as change of response by scratching or using white fluid, you will render yourself liable to disqualification.**
9. You have to return the original OMR Sheet to the invigilators at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are however, allowed to carry original question booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. Use of any calculator or log table etc., is prohibited.
11. There are no negative marks for incorrect answers.
12. **CARRYING AND USE OF ELECTRONICS/COMMUNICATION DEVICES IN EXAMINATION HALL ARE NOT ALLOWED.**

प्रश्नपत्र II

समय : 1 $\frac{1}{4}$ घण्टे]

[पूर्णांक : 100

नोट :— इस प्रश्न-पत्र में पचास (50) बहुविकल्पीय प्रश्न हैं। प्रत्येक प्रश्न के दो (2) अंक हैं। सभी प्रश्नों के उत्तर दीजिये।

1. ऋग्वेदे बहुस्तुतो देवः कः :

(A) अग्निः

(B) इन्द्रः

(C) विष्णुः

(D) यमः

2. 'मधुयुवा' इति विशेषणयुक्तः कः देवः :

(A) इन्द्रः

(B) विष्णुः

(C) सोमः

(D) अश्विनौ

3. ब्रह्मवेदः कः :

(A) अथर्ववेदः

(B) ऋग्वेदः

(C) सामवेदः

(D) यजुर्वेदः

4. ब्राह्मणग्रन्थानां कर्मकाण्डविषयकं विधानं कथ्यते :

(A) व्याख्यान भागः

(B) उपनिषद् भागः

(C) विधिभागः

(D) आख्यान भागः

5. सरमापणिसंवादसूक्ते सरमा कस्य दूती अस्ति ?

(A) विष्णोः

(B) अग्नेः

(C) इन्द्रस्य

(D) बृहस्पतेः

6. "न वै स्त्रैणानि सख्यानि सन्ति" इति कः कथयति ?

(A) उर्वशी

(B) पुरुरवा

(C) इन्द्रः

(D) पणिः

7. मैक्समूलरमतानुसारम् ऋग्वेदस्य कालः अस्ति :

(A) 150 BC

(B) 1200 BC

(C) 1000 BC

(D) 3000 BC

8. जैकोबीमतानुसारम् ऋग्वेदस्य कालः अस्ति :

(A) 1500 BC

(B) 1200 BC

(C) 6500 BC

(D) 4500 BC

9. तैत्तिरीयोपनिषदि शिक्षायाः कति अंगानि उक्तानि ?

(A) सप्त

(B) षड्

(C) अष्टौ

(D) दश

10. शुक्लयजुर्वेदेन सह सम्बद्धम् अस्ति :

(A) बौधायनशुल्बसूत्रम्

(B) मानवशुल्बसूत्रम्

(C) आपस्तम्बशुल्बसूत्रम्

(D) कात्यायनशुल्बसूत्रम्

11. असदृशं चिनुत :

(A) यास्कः

(B) पाणिनिः

(C) कात्यायनः

(D) पतञ्जलिः

12. बृहतीछन्दसि अक्षराणि सन्ति :

(A) 48

(B) 40

(C) 36

(D) 32

13. सांख्यकारिकायां सत्कार्यवाद साधकाः हेतवः सन्ति :

(A) अष्टौ

(B) सप्त

(C) पञ्च

(D) षट्

14. सांख्यकारिकायां “संघातपरार्थत्वात्” इत्ययं हेतुः कस्य सत्तायाः साधकः ?

(A) व्यक्तस्य

(B) प्रकृतेः

(C) पुरुषस्य

(D) अव्यक्तस्य

15. सांख्यमते भूतादेः अहंकारात् उत्पद्यते :

(A) कर्मेन्द्रियपञ्चकम्

(B) ज्ञानेन्द्रियपञ्चकम्

(C) अन्तःकरणम्

(D) तन्मात्रपञ्चकम्

16. प्रकृतिः आत्मना आत्मानं कतिभिः रूपैः बध्नाति ?

(A) षड्भिः

(B) सप्तभिः

(C) चतुर्भिः

(D) दशभिः

17. वेदान्तसारानुसारं शुद्धं क्रमं चिनुत :

(A) शम-दम-उपरति-समाधान-तितिक्षा-श्रद्धा

(B) शम-दम-तितिक्षा-उपरति-समाधान-श्रद्धा

(C) शम-दम-समाधान-उपरति-तितिक्षा-श्रद्धा

(D) शम-दम-उपरति-तितिक्षा-समाधान-श्रद्धा

18. वेदान्तसारानुसारं अज्ञानं नास्ति :

(A) सता निर्वचनीयम्

(B) असता अनिर्वचनीयम्

(C) त्रिगुणात्मकम्

(D) भावरूपम्

19. शरीरमध्यगताशितपीतान्नादिसमीकरणकरः वायुः अस्ति :

(A) व्यानः

(B) समानः

(C) उदानः

(D) प्राणः

20. अद्वैत-वेदान्ते मुक्तिः कतिधा ?

(A) द्विधा

(B) त्रिधा

(C) चतुर्धा

(D) अष्टधा

21. घटरूपस्य असमवायिकारणं भवति :

(A) मृत्पिण्डः

(B) कपालसंयोगः

(C) मृत्पिण्डरूपम्

(D) घटः

22. साक्षात्कारिप्रमायाः करणं कतिविधं भवति ?

(A) त्रिविधम्

(B) द्विविधम्

(C) चतुर्विधम्

(D) षड्विधम्

23. "शब्दो नित्यः प्रमेयत्वात् व्योमवत्" अत्र हेत्वाभासः अस्ति :

(A) असिद्धः

(B) विरुद्धः

(C) प्रकरणसमः

(D) अनैकान्तिक

24. वह्निना सिञ्चेदिति न वाक्यम् :

(A) आकांक्षाविरहात्

(B) योग्यताविरहात्

(C) सन्निधिविरहात्

(D) व्याकरणविरहात्

25. मुखनासिकाभ्यामुच्चारितवर्णस्य का संज्ञा भवति ?

(A) अनुस्वारः

(B) अनुनासिकः

(C) ऊष्मः

(D) अन्तस्थः

26. पाणिनीयव्याकरणानुसारं तिङन्तानां शब्दानां का पारिभाषिकी संज्ञा विद्यते ?

(A) क्रियासंज्ञा

(B) पदसंज्ञा

(C) भसंज्ञा

(D) शब्दसंज्ञा

27. संयोगसंज्ञाः के भवन्ति ?

(A) अञ्भिव्यवहिताः हलः

(B) अञ्भिव्यवहिताः हलः

(C) हलिभिव्यवहिताः हलः

(D) हलिभिव्यवहिताः अचः

28. 'पञ्चगवधनः' इत्यत्र कः समासान्त प्रत्ययः ?

(A) अप्

(B) टच्

(C) अत्

(D) ज

29. 'कुम्भकारः' इत्यस्मिन् समस्तपदे समासविधायकं सूत्रं किमस्ति ?

(A) तत्रोपपदं सप्तमीस्थम्

(B) उपमानानि सामान्यवचनैः

(C) उपपदम् अतिङ्

(D) एकविभक्ति चापूर्वनिपाते

30. 'ईशकृष्णौ' इत्यस्मिन् समस्तपदे 'ईश' पदस्य पूर्वस्थितिः केन सूत्रेण भवति ?
- (A) द्वन्द्वे धि (B) अल्पाचूतरम्
(C) निष्ठा (D) अजाद्यदन्तम्
31. निम्नलिखितेषु को धातुर्द्विकर्मकोऽस्ति ?
- (A) जि (B) कृ
(C) पठ् (D) गम्
32. निम्नलिखितेषु प्रयोगेषु अशुद्धं प्रयोगं चिनुत :
- (A) अभिनिविशते सन्मार्गम् (B) वैकुण्ठे अधितिष्ठति
(C) वैकुण्ठम् अधिवसति (D) ग्रामम् उपविशति
33. निम्नलिखितेषु को ध्वनिः संघर्षो न विद्यते ?
- (A) ख् (B) ख्र
(C) श् (D) ष्
34. 'पितृ' शब्दस्य कृते 'फारसी' भाषायां किम् रूपम् उपलभ्यते ?
- (A) पतेर् (B) वतेर्
(C) पिदर (D) पदेर

35. निम्नलिखितासु का भाषा 'शतम्' वर्गस्य नास्ति ?

(A) संस्कृत

(B) फारसी

(C) रूसी

(D) ग्रीक

36. 'अंग्रेजी' भाषा कस्याः शाखायाः भाषा विद्यते ?

(A) जर्मन

(B) इतालिक

(C) ग्रीक

(D) कैल्टिक

37. कामधेनुः कस्मै शापं दत्तवती :

(A) अजाय

(B) दिलीपाय

(C) दशरथाय

(D) रघवे

38. किरातार्जुनीये महाकाव्ये कति सर्गाः सन्ति ?

(A) 18

(B) 20

(C) 21

(D) 15

39. दमयन्तीस्वयंवरः नैषधीयचरितस्य कस्मिन् सर्गे वर्णितः ?

(A) द्वितीये सर्गे

(B) पञ्चमे सर्गे

(C) दशमे सर्गे

(D) नवमे सर्गे

40. दशकुमारचरिते पूर्वपीठिकायां कति उच्छ्वासाः सन्ति :
- (A) अष्टौ (B) सप्त
(C) षड् (D) पञ्च
41. 'स्वप्नवासवदत्तम्' नाटकस्य नायकः कः :
- (A) ब्रह्मचारी (B) वसन्तकः
(C) उदयनः (D) यौगन्धरायणः
42. मृच्छकटिकम् अस्ति :
- (A) त्रोटकम् (B) व्यायोगः
(C) नाटकम् (D) प्रकरणम्
43. नायिकारहितं रूपकमस्ति :
- (A) मुद्राराक्षसम् (B) वेणीसंहारम्
(C) रत्नावली (D) मृच्छकटिकम्
44. वेणीसंहारनाटकस्य मुख्यः रसः अस्ति :
- (A) शृंगारः (B) वीरः
(C) करुणः (D) हास्यः
45. साहित्यदर्पणकारमतेन गुणाः किं स्वरूपा भवन्ति ?
- (A) काव्यस्य अनिवार्याङ्गानि (B) रसस्य उत्कर्षहेतवः
(C) स्थायिभावजनकाः (D) रसोत्पत्तिकारकाः

46. 'श्वेतो धावति' उदाहरणमिदं कस्याः लक्षणायाः विद्यते ?

(A) रूढौ उपादानलक्षणायाः

(B) प्रयोजने उपादानलक्षणायाः

(C) रूढौ लक्षणलक्षणायाः

(D) प्रयोजने लक्षणलक्षणायाः

47. साहित्यदर्पणे 'वेद्यान्तरस्पर्शशून्यः' कस्य विशेषणम् अस्ति ?

(A) ध्वनेः

(B) रसस्य

(C) अलङ्कारस्य

(D) वक्रोक्तेः

48. 'प्रमाता तदभेदेन स्वात्मानं प्रतिपद्यते' उक्तिरियं कस्य विद्यते ?

(A) कुन्तकस्य

(B) आनन्दवर्धनस्य

(C) मम्मटस्य

(D) विश्वनाथस्य

49. असदृशं चिनुत :

(A) प्रकरणम्

(B) त्रोटकम्

(C) रासकम्

(D) शिल्पकम्

50. नाटके अंगीरसः भवितुमर्हति :

(A) भयानकः

(B) रौद्रः

(C) वीरः

(D) शान्तः